

La llibertat d'informació i el dret a l'honor

Dijous passat la majoria parlamentària de DA va aprovar la tramitació d'una proposició de llei que pretén protegir civilment –és a dir passant per la caixa de les indemnitzacions– el dret a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge.

El tema de l'impost sobre la renda, que també fou debatut i aprovat en la mateixa sessió del Consell General, ha dominat l'escenari polític i informatiu, per la qual cosa em sembla necessari dedicar aquesta tribuna setmanal a una proposició que he qualificat com la "Llei mordassa".

La proposició de llei promoguda pel conseller de DA Carles Enseñat, fidel escuder d'Eusebi Nomen en l'anterior legislatura, parla ben poc de les llibertats d'expressió i d'informació, assentades a l'article 12 de la Constitució.

I en parla d'esbiaix per blasmar-les i denigrar-les dient "...que freqüentment entren en col·lisió amb els drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge".

Que els promotors de la proposició de llei de DA siguin, en bona part, els mateixos que en l'anterior legislatura aplaudien a cor què vols, cor què desitges, els comentaris digitals, verinosos i anònims vessats contra el Govern socialdemòcrata, demostra fins a quin punt alguns promotors de l'onada taronja practiquen la moral de situació. Quan inspiraven –si no redactaven directament– comentaris anònims contra l'honor i la imatge dels membres del Govern i del grup parlamentari socialdemòcrata, gaudien, aplaudien i reien.

Ara que, molt de tant en tant, s'escapa algun

comentari que, a l'entendre del seu altíssim concepte de l'honor polític o personal, els esquitxa una mica: correm-hi tots. Iniciativa legislativa a l'acte!

Poc importa que aquesta proposta no fos al programa de DA. Tampoc hi era l'IRPF. ¿I el Govern en tot això? Doncs també hi ha dit la seva.

El Govern aplaudeix la proposició perquè es preveuen –cito– "...mecanismes de protecció desvinculats de la jurisdicció ordinària...".

Intervinent al Consell General dijous passat vaig dir que no cal haver estudiat a la Sorbona de París o a la Complutense de Madrid per adonar-se que uns mecanismes de protecció desvinculats de la jurisdicció ordinària només poden ser d'excepció, és a dir, al marge de l'Estat de dret assentat a l'article 10 de la Constitució.

Al capdavant la proposició de llei pretén emmascarar la llibertat d'expressió i assentar un mecanisme indissimulat al dret a la informació.

Aquesta proposició pot comportar també greus conseqüències en pervertir el sistema. Ens acostem perillosament al que l'advocat francès Gérard Welzer escrivia l'any 1996 en el seu llibre *Le juge, le journaliste et le citoyen*: estem no pas tant davant una qüestió jurídica com davant una equació econòmica. Ja no es tractarà tant de saber si s'ha atemptat contra l'honor d'algú sinó de saber quant pot costar.

El conseller Carles Enseñat ha presentat una proposició de llei clarament inspirada en la

normativa espanyola en la seva jurisprudència constitucional que ha estat abundant, entre altres raons, gràcies a litigis de gran popularitat, com els casos Pantoja i Isabel Preysler! Per tant, si fóssim babaus, ens podríem creure que l'opció dels proponents pot ser fruit d'un criteri de prudència: que s'aculli regulacions de dret comparat que ja gaudeixen d'una maduresa confiable. Si fos així no tindriem res a objectar en aquest punt.

Però aquesta ja tradicional imitació de la normativa espanyola no ha d'impedir el debat de la qüestió en els termes corresponents a la realitat jurídica andorrana. La Constitució andorrana regula dos drets fonamentals diferenciats. D'una banda, l'article 12 precisa que:

"Es reconeixen les llibertats d'expressió, de comunicació i d'informació. La llei regularà el dret de rèplica, el dret de rectificació i el secret professional. Queda prohibida la censura prèvia o qualsevol altre mitjà de control ideològic per part dels poders públics."

D'altra banda, l'article 14 es refereix a una altra matèria quan disposa que:

"Es garanteix el dret a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge. Tothom té dret a ésser protegit per les lleis contra les intromissions il·legítimes en la seva vida privada i familiar."

Són dues qüestions diferents (i, de fet, així són tractades en dret espanyol, d'on s'ha pres el patró). No obstant, la proposició de llei de DA les unifica d'una manera injustificada.

A Socialdemocràcia i Progrés no ens sembla negatiu el plantejament de la protecció civil dels drets a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge. Però entenem que el lloc adequat per a les qüestions relatives al dret de rèplica, rectificació, estatus de la direcció del mitjà, s'ha de trobar en una llei específica sobre les llibertats de comunicació i d'informació. Això permetria debatre adequadament els límits de la llibertat d'informació a Andorra. També seria el moment per articular la clàusula de consciència dels professionals de la informació i per protegir la seva independència. Fins i tot, no serien sobreres algunes indicacions sobre la relació entre llibertat d'informació i independència dels professionals que treballen als mitjans de titularitat pública.

El que proposem evitaria una confusió entre la salvaguarda del dret a l'honor, a la informació i a la pròpia imatge i la tutela del dret a una informació veraç. És cert que molt sovint van entrelaçades, però pensem que la dimensió política de la segona qüestió no pot amagar-se dins d'una discussió sobre la protecció civil de determinats drets. La nostra legislació ja preveu, a bastament, en el Codi Penal, els mecanismes adequats per protegir les persones que es veuen afectades en el seu honor o siguin víctimes d'una violació de la seva intimitat. Com també és d'aplicació a casa nostra el Conveni europeu de drets humans.

El Govern i el seu grup parlamentari volen evitar de forma indeguda el debat al Consell General sobre la regulació a Andorra de la llibertat d'informació i de les qüestions que li són pròpies: dret de rectificació, dret de rèplica, posició de la direcció del mitjà, protecció del professional de la informació, clàusula de consciència i peculiaritats dels mitjans de comunicació públics.